ప్రజాసేవకుడు కాళాస్త్రి

ఈ కథకాని కథలోని కథానాయకుని పరిచయం చేసే బాధ్యతను అత్యంత జాగ్రత్తగా నిర్వర్తించ వలసిన కారణంగా ప్రత్యక్షరంలోనూ ప్రస్ఫుటించే భావాలకూ సమాజంలోని పోకడలకూ పోలికలు తప్పనిసరి కావలసి రావడం కర్మగాదు ఖర్మ అనుకోవడం ఎంతో మంచిది.

ఇంతకూ ఆయన పేరు కాళాస్త్రి. కాళ + హస్తి కాళాస్త్రియై చివరికి కాళాస్త్రిగా రూపొందినది. ఈ పేరు నిట్లా ప్రజలు ఇస్త్రీచేసి వేయడం కాళాస్త్రి దురదృష్టం. ఇది ప్రజారాజ్యం కనుక ప్రజల భావాలకూ ఆలోచనలకూ చేతలకూ అనుకూలంగా కాళాస్త్రి నడుచుకోవాలని తను సంతకం చేసేటప్పుడు సహితం కాళహస్తికి మారు కాళాస్త్రి అనే సంతకం చేస్తుంటాడు. ఆయన ప్రజాసేవా కార్యక్రమానికిదే నాందీ వాచకం.

కాళాస్త్రి అచ్చంగా తెలుగు చిత్రాలలో బ్రహ్మ దేవుని వలె ఉంటాడు. భేదమంతా తలల సంఖ్యలోనే కానీ వాస్తవానికి కాళాస్త్రికి మనిషి కుండవలసినంత కంటే నాలుగు రెట్లెక్కువ అఖండమైన తెలివి తేటలు ఉన్నాయి. అందుకే ఆయన అచిరకాలంలో ప్రఖ్యాతి వహించిన ప్రజాసేవకుడై అమోఘంగా రాణించ గలిగాడు.

కాళాస్త్రి పూర్వగాథ యెవ్వరికీ తెలియదు. తెలియజెయ్యాలనే ప్రయత్నంలో కాళాస్త్రి విఫల మనోరథుడై పోయాడు. ఆయన ఉద్దేశ్యం ప్రకారం 'ప్రజాసేవకుడు కాళాస్త్రి' అనే పతాక శీర్షికతో ఏ స్థానిక పత్రికలో నైనా కనీసం పది వారాలపాటు ఒక చిన్న తుఫానువలె వ్యాసపరం

పర వెలువడాలని. లేదా ఒక జన్మ దినోత్సవ కమిటీ వ్యవస్థీకరించబడి అధమం ఐదు వందల పేజీలతో నైనా అంద చందమైన అచ్చుతప్పులులేని మేటరులో ఒక సుందరమైన సోవనీరు వెలువడాలని.

ప్రజలలో ఆ పాటి విచక్షణా శక్తి లేనందున కాళాస్త్రి కోరిక కోరిక గానే నిలిచిపోయింది. ఐనా ఏ పత్రికా విలేఖరియో స్థానిక పత్రిక ఉప సంపాదకుడో కన్పించినపుడు బలవంతంగా ఆయన్ని కాఫీ హోటలుకు తీసు కెళ్ళి ఒన్‌బైటు అని సర్వరుకు ఆర్డరిచ్చి తన జీవిత గాథను ఆరంభిస్తాడు.

"ఆ రోజుల్లో మీరు బహుశా పుట్టి ఉండరనుకొంటాను. బొంబాయి మెయిల్ని అమాంతం ఆపేశాము. డి. యస్. పి. బంగళాలో ఐదు నాటు బాంబులు పడేశాము. సెంట్రల్ జైల్లో మాతో గంజితాగిన వాళ్ళేగతి పట్టారో తెలుసా...."

ఇట్లాసాగే ఉపన్యాసం నుండి ఆ యెదుటి వాడు ఎంతో ఓపికగా తప్పుకోవడం అసాధ్యంకాగా ఇంతలో ఎవరో తారస పడుతారు.

ఆ వచ్చినవాడమాంతం కాళాస్త్రిని కౌగలించు కొంటాడు.

దేశానికంతా రైతు కామధేనువు వంటి వాడైతే, రైతుకు కాళాస్త్రి కల్పవృక్ష మవుతాడు.

చింతకాయలపెంట — ఎలగమాను మిట్ట — ఎలుంగొడ్లపల్లె, పూరేళ్ళగుట్ట — చిలకల పాలెం జెర్రి పోతులోళ్ళూరు, తాటిమాన్లపెంట-కొట్టేవాళ్ళ కండిగె పరిసరాల గ్రామాలు సుమారు అరవైదాకా కాళాస్త్రి కనుసన్నల్లో మెలిగే జనపదాలు.

కాళాస్త్రి నివాసం చిలకల పాళెం. ప్రస్తుత దేశకాల పరిస్థితుల ప్రభా వాను గుణ్యంగా కారణమేదో చెప్పడం కర్తవ్యమైనా చెప్పక తప్పుకో

వడమే ధన్యత్వం కనుక ఎలా సంపాదించారో కానీ ఆయనకక్కడ పదెక రాల పొలం ఉంది.

అరు వందల ఆవులు మేసే ఆ అడవి పురంబోకును కాళాస్త్రి పట్టా చేసుకొన్నాడు. అంటే ఆ సుక్షేత్రానికి రాజాధిరాజుగా పట్టాభిషిక్తుడైనాడు.

ఎరువుల సారాన్ని నిలవచేసే పథకం క్రింద -

ఏడు వందలు, రొఖ్ఖం	700—00
నేలను చదునుచేసే స్కీము క్రింద	1000—00
మామిడి మొక్కలు ఇత్యాది ఫలవృక్షముల పెంపకమనే పథకంతో	2000—00
బావి సబ్బిడీ	750—00
మరో బావికి ఋణం	1750 - 00
ఇంజనులోను	2000—00
వి త్తనాలకు అప్పు	1250 — 00
రసాయనికపుఎరువులకుగాను అప్పు	550—00
ఎద్దులు పట్టుటకు అప్పు క్రింద	960—00
పండిన ధాన్యంమీద అప్పు	1000—00
కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలో షేరుకట్టి భూమినిచూపి	3000—00
వెరసి మొత్తము	14960—00

అక్షరాలా పదునాలుగువేలా తొమ్మిది వందలా అరవై రూపాయలు ప్రభుత్వం నుండి సంపాదించాడు కాళాస్త్రి. ఆరేండ్ల వ్యవధిలో ఇంత గొప్ప సుక్షేత్రాధిపతియై అంతకంటే పది రెట్ల ఆదాయాన్ని సంపాదించిన వాడీ ప్రపంచంలో ఉండడనీ ఉండడానికి వీలుకాదని అది సంభవమనీ ఆ ప్రాంతీయ ప్రజానీకం వేనోళ్ళతో చాటుతూ ఉంటారు.

కాశాస్త్రి ఎంత ఘటికుడో ఎవ్వరికీ తెలియదు. తెలియని రహస్యాలు ఆయన జీవితంలో అసంఖ్యాకాలు.

ఆ మధ్య యేదో ఉప్పుడు బియ్యం కాదు దంపుడు బియ్యం పరిశ్రమ క్రింద అమాంతం ఒక్కసారిగా ఐదు వేలు వచ్చిందంటారు.

ఇట్లా భూమి దున్నకనే, — ఎరువులు వెయ్యకనే, — బావులు త్రవ్వకనే, — చెట్లు పెట్టకనే, ఎడ్లు పట్టకనే, మొలకలు పుట్టకనే పచ్చి బియ్యం కాదు కాదు దంపుడు బియ్యం దంచకనే ఇరవై వేల నార్జించిన ఈ విశ్వవిఖ్యాత పురుషుడు చిలకల పాళెంలో తలలో నాలుకవంటి వాడు.

ఆ ఊళ్ళో ఆయన సహాయం పొందనివారు అరుదు.

అల్లం చినరామయ్య కూతురు పెండ్లికెదిగింది. ఆ పిల్లకు కన్ను మెల్ల. తెల్లగడ్డ చింపిరయ్య కొడుకు జానకయ్య రత్నంలాంటి కుర్రాడైనా ఐదువేలు కట్నం ఇవ్వందె పెళ్ళాడనన్నాడు. ఆ సందర్భంలో కాశాస్త్రి కాలికి బలపం కట్టుకొని, చెరువులో చేపలుపెంచే స్కీము క్రింద, — చేల్లో కోళ్ళు పెంచే పథకం క్రింద, — ఆలమీద కోడెను పెంచే అమాంబాపతు పద్దు క్రింద ఆరు వేలు సంపాదించి అందులో ఒక్క రెండువేలు మాత్రం తాను పుచ్చుకొన్నాడు. అతని త్యాగాన్ని గురించి అల్లం చిన రామయ్య అడివి పల్లెలంతా చాటించాడంటే ఎందుకు చాటించడు?

కాశాస్త్రి ఎప్పుడూ ఎల్లవేళలా మల్లెపువ్వుల్లాంటి పంచలే కడతాడు. చందనం రంగు జుబ్బాలన్నా, — సరిగ వచ్చిన అంగవస్త్రాలన్నా అతని కమితమైన ప్రీతి.

చిలకల పాళానికి బుంగల గుంటకు పది మైళ్ళు. బుంగల గుంట తాలూకా కేంద్రం. అక్కడ డిప్టీ కలెక్టరుగారి కార్యాలయం కూడా ఉంది.

ఆ కార్యాలయాని కెదురుగా ఒక పార్కు. ఆ పార్కులో ఒక సిమెంటు తిన్నె.

కాళాస్త్రిని పట్నంలో చూడాలంటే ఆ తిన్నె మీదనే చూడవచ్చు. అక్కడాయన అసంఖ్యాకమైన అర్జీలనూ, — పిటీషన్లనూ సృష్టిస్తూ ఉంటాడు. ఎప్పుడూ ఆయన చుట్టూ పదిమంది తప్పకుండా ఉంటారు. చిలకపాళెం పరిసరాల ప్రజానీకంలో ఎవరికేది కావలసి వచ్చినా ఆయనే దిక్కు.

ఆయన ఆపద్బాంధవుడు. ఎంతటి చిక్కునైనా చిటికెలో తీర్చి వేయగల ఘటనాఘటన సమర్థుడు.

కొట్టేవాళ్ళ కండిగెలో కంపల చెంగయ్య ఒక సందర్భంలో పెద్ద ప్రమాదంలో పడిపోయాడు. ఆయన ఇంటిని అకస్మాత్తుగా రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టర్‌గారు సోదాచేశారు. ఎద్దులకని లోను తీశాడు గానీ ఆ డబ్బుతో ఆయన సారా వ్యాపారం ఆరంభించాడు. ఇదెట్లాగో పసిగట్టిన రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరు కంపల చెంగయ్యను గట్టిగా పట్టుకొన్నాడు.

అతడెల్లాగో తప్పించుకొని పెరటి దారిన బుంగల గుంటకు పలాయనుడై పార్కులో సిమెంటు తిన్నెపై ఆశీనుడై వున్న కాళాస్త్రి పాదాలపై వ్రాలి అలనాటి గయునివలె శరణాగతుడైనాడు.

ఒకే ఒక గంట కాలంలో టాక్సీలో వెళ్ళి కాళాస్త్రి ఆ సమస్యను పరిష్కారం చేసి పారేశాడు.

"ఏముంది అందులో ఈమాత్రానికే ఇట్లా బెదురుతావేం" అన్నాడు కాళాస్త్రి అంతా ముగిశాక.

వెల్లుల్లిపాళెం చిక్కాలయ్య ఎద్దులు బలే మంచివి. చేతులెత్తున్నాయి. బొల్లికొండ పరసలో ఎనమన్నూట యాభై ఐదిచ్చి ఆ వారం రోజుల క్రితమే పట్టుకొచ్చాడతడు. ఆ ఎద్దుల్ని కాళాస్త్రి పట్టుకొచ్చి కంపల చెంగయ్య పశువులకొట్టంలోని గాట్లో కట్టేసి చావిడికాడ కూచున్న రివెన్యూఇన్‌స్పెక్టర్ని బలవంతాన పిలుచుకువచ్చి చూపించడమే గాదు రిపోర్టు కూడా రాయించేశాడు.

ఇట్లా పీకల మీదికి వచ్చిన కొండంత ప్రమాదాలను గోటితో చిమ్మివేసే బ్రహ్మాండమైన ప్రజ్ఞా పాటవములున్న కాళాస్త్రి ఒకనాడు ఏదో పనిమీద ఆస్పత్రికి వెళ్ళాడు.

బుంగల గుంటలో ఆస్పత్రిని భూలోక నరకమంటారు. అందులో ఉన్న వాళ్ళందరూ యమదూతలని సాక్షాత్తు డాక్టరుగారు యమధర్మరాజనీ—అక్కడి జనాల నమ్మకం. అందుకే అందులోకి ఎవ్వరూ వెళ్ళక ఆ యాస్పత్రిచుట్టూ బోర్డులు కట్టుకొన్న వందలాది నేటివ్ డాక్టర్ల వద్ద వేలాది ఇంజక్షన్లు తీసుకొని లక్షలాది రూపాయలను ఖర్చుపెడుతూ, కోట్లాది పన్నులు కడుతున్నా ఈ గవర్నమెంటు మా మొరాలకించదేం అంటూ అఘోరిస్తుంటారు.

కాళాస్త్రిని డాక్టరుగారు చూచిందే మందు కావాలేమోనని

" మీ పేరేమి " అన్నాడు.

" కాళాస్త్రి " అని సమాధానం చెప్పాడు కాళాస్త్రి.

" నే నడిగింది నీ పేరయ్యా "

" కాళాస్త్రి "

" వూరు పేరు కాదు. నీ పేరు చెప్పవయ్యా అంటే .... "

కాళాస్త్రికి కోసం వచ్చింది. అతనికి కోపం వస్తే ఏమీ మాట్లాడడు. ఆ క్షణంలోనే అతని భరతం పట్టించడ మెట్లా అని ఆలోచిస్తాడు.

అంతే.... గిరుక్కుమని వెనక్కి తిరిగి మినప రామయ్యశెట్టి కొట్లో ఒక్కటిన్నర రీము కాగితం కొన్నారు. జమాజమా ప్రెస్సులో ఇచ్చి ఒకే రకం పిటిషన్లు నాలుగు వేలు అచ్చేసి ఒక్కొక్క పిటిషన్లో వంద సంతకాలు (వ్రేలి ముద్రలతో సహా) చేయించి ఆ కట్టల్ని ఒకే బంగీగా కట్టించి సరాసరి రాజధానిలోని గౌరవనీయుల పేర పార్సల్ చెయ్యించాడు.

ఇంతపనీ జరగడానికి మూడు రోజులే సరిపోయినా ఆ డాక్టరుగారికి ట్రాన్స్‌ఫర్ మాత్రము మూడు మాసాలకు వచ్చింది.

ఈ దెబ్బతో కాళాస్త్రి ఖ్యాతి కస్తూరి సువాసనవలె బుంగల గుంట తాలూకా సరిహద్దులను దాటుకొన్నది.

అనుదినమూ. అనుక్షణమూ ఉత్పన్నమయ్యే ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించాలంటే తనకొక చిన్న జీపు కారుండాలని తోచింది కాళాస్త్రికి.

“ఈ బీడీవోలు, జీడీవోలు, డీఇవోలు, యస్ ఈ వోలు, ఆర్‌డీవోలు, ఆర్‌టీవోలు, ఇట్లా జీపులలో పల్లెమీదికి దాడిచేయకుంటే నాబోటి వాడికో జీపెందుకియ్యదీ ప్రభుత్వం” అని చాలా మందితో అన్నాడు కాళాస్త్రి, కాళాస్త్రికి జీపు కావలసిన మాట నిజమే. దాన్ని సంపాదించడం యెట్లా?

అప్పుడప్పుడే జనరల్ ఎన్నికలు వస్తున్నవి. కాళాస్త్రికి తళుక్కున మెరుపులాంటి ఆలోచన తట్టింది. “బలే మంచి సమయము మించినన్ దొరకదు.” అవును. దొరకుతుందా మరి ఆలాంటి సమయం. కేవలం

ఓటున్న మూగవాడే మూడు రూపాయలనుండి ముప్పై రూపాయ లార్జించే ఆ తరుణంలో కాళాస్త్రి వంటి అఖండ మేధాసంపన్నుడు ఐదువేలైనా ఆర్జించలేడా ?

ఐనా పెట్టుబడి కావాలి: పెట్టుబడి లేనిదే ఏ వ్యాపారమూ సాగదు. కనుకనే కాళాస్త్రి పెట్టుబడి దారులను గట్టిగా విమర్శిస్తుంటాడు. కార్మికుల కోసం కడవలాదిగా కన్నీరు కారుస్తుంటాడు.

రెండు వందల యాభై చెల్లించి నామినేషన్ వేశాడు.

జమాజమా ప్రెస్సులో కూచొని మహాద్భుత మైన ఒక కరపత్రాన్ని నాలుగువేలా నాలుగువందల నలభై నాలుగు పదాలతో రచించాడు.

తన ఫోటో బ్లాకు ఎంతో వినయంగా ప్రజలముందు వినమ్రుడై నమస్కృతులు సమర్పిస్తున్నట్టుగా మొదటి పేజీ—,

ఆ వెనుక తానెవరు? తన జీవితాశయం నేటి పరిస్థితులు—, ప్రభుత్వం దుబారా ఖర్చులు, పార్టీల అనిశ్చిత పరిస్థితులు— తాను గెలువ బోయ్యే విధానము — ప్రజల సంసిద్ధత — గెలువగనే తాను తలపెట్ట మన్న నూట నలభై నాలుగు పథకాలలోని ప్రధాన సారాంశము.

ఈ కరపత్రాలు విడుదల కాగానే గుమ్మడికాయల సూరయ్యకు ముచ్చెమటలు పోశాయి. పూర్తిగా చదవగానే అయన సొమ్మ సిల్లిపడి పోయాడు.

ఈ విపత్కర పరిస్థితిని దాటి పోటీ నుండి కాళాస్త్రిని విరమింప చెయ్యడానికి సూరయ్య విశ్వ ప్రయత్నాలు చెయ్యగా చెయ్యగా నామినేషన్లు ఉపసంహరించుకోవడానికి గడువు సరిగ్గా ఏడు నిమిషాలు ఉందనగా ఫలించినది.

ఎన్నికల ప్రచారానికి సూరయ్య కొన్న కొత్తజీపు కాళాశ్త్రి స్వాధీనం చేయబడినది. ఆ జీపులో సూరయ్య కోసం ప్రచారం చేస్తున్నట్లు కాళాశ్త్రి నటిస్తూ సూరయ్యకు పోటీగా ఉన్న పెసరట్ల ఆనందయ్య వద్ద రెండువేలు తీసుకొని అతనికే సాయం చేశాడంటారు. నిజానిజాలు దేవుడికి తెలియాలి గానీ ఆ ఎన్నికల్లో సూరయ్యా గెలువలేదు ఆనందయ్యా గెలువలేదు. గెలిచి నాయన ఇంకో ఘటికుడు. ఆయన పేరు ఈ క్షణాన గుర్తుకు రాక పోవడం కాళాశ్త్రి విస్తృతమైన ప్రభావమే కారణమని అంగీకరించక తప్ప డంలేదు.

ఏదేమైతేనేం కాళాశ్త్రి జీపును సంపాదించాడు, అది రోడ్డు వెంబడీ దుమ్మును రేపుతూ పోతుంటే బాటసారులు "అతడే అతడే కాళాశ్త్రి. పోయిన దపా చాలుకొన్నాడు కానీ ఈ మారు నిలిస్తే అతడికి ఓట్లతో పాటు నోట్లు కూడా వేస్తారు" అని అంటూ ఉంటారు.

కాళాశ్త్రి బాగా స్థిరపడిపోయిన ప్రజాసేవకుడు. నాయకుడనడం ఆత నికి ఇష్టంలేదు. సేవకుడంటేనే ఆతడికి చాలా ఇష్టం.

ఉన్నట్టుండి కాళాశ్త్రికి మరో సిరి పట్టుకొన్నది. సిరి ఆయన్ని పట్టు కొన్నదో లేక అయనే సిరిని వెదకి కనుగొని పట్టుకొన్నాడో చెప్పడం కష్టం. అక్కడి జనాలంతా అయన త్యాగాన్ని ఆదిశేషునికే మాత్రం తీసిపోని విధంగా అభివర్ణిస్తారు.

చిలకలపాళెం నుండి బుంగల గుంటకు పది మైళ్ళు గదా. ఈ బాట కిరువైపులా ఉండే మద్ది, నేరేడు, చింత, వేప, కానుగ, తాటి, రాగి, మర్రి ఇత్యాది వృక్షములన్నీ రాత్రికి రాత్రే అదృశ్యమై పోయాయి. ఒక్క రాత్రిలో కాక పోయినా ఒక్క అర్ధ సంవత్సరంలోగా ఈ పథకం పూర్తి యైపోయినది. ఆ రోడ్లో వెడుతుంటే వన కాంతలవలె పచ్చగా ఆ శీర్వది స్తుండిన వృక్షాలుతలలు బోడులై, మోడులై, మొక్కలై, చివరికి క్రమక్ర మంగా కూకటి వ్రేళ్ళతో సహా అదృశ్యమై పోయినవి.

ఈ పథకం పూర్తికాగానే కాశాస్త్రి బుంగలగుంట స్థానికాధికారు లను, ప్రభుత్వాన్ని దుమ్మెత్తిపోస్తూ స్థానిక పత్రికలలో నిరంతరంగా ప్రకటనలిస్తూ వచ్చాడు. అన్నిటినీ సఫా చేయించి అందులో మంచి ఆదా యాన్ని సంపాదించి చివరికా అన్యాయాన్ని చేసిన వారిని దండించాలంటూ కాశాస్త్రి సల్పిన ఆందోళన ఫలితంగా అక్కడి అధికారులు బుంగలగుంట చిలకలపాళెం రోడ్డులో ఆరు బోర్డులు వేశారు.

"రోడ్డుమీద చెట్లు నరుకువారు శిక్షింప బడుదురు.''

ఈ చర్యతో రోడ్డులో కొమ్మ పడినా తక్షణం ప్రక్కకు ఈడ్చి ప్రజలక్కడ ఆ కొమ్మలను ముక్కలు చేయడం ఆరంభించారు.

కాశాస్త్రి సంపాదనలో బాగా మిగిలిపోయినా అనుక్షణం ఏదో ఒక మహత్తరమైన బృహత్ప్రణాళికను గురించి ఆలోచిస్తూ ఉంటాడు.

ఇప్పుడాయన బుంగలగుంటలో ఒక బుల్లి మేడను కూడా కొన్నాడు. పార్కులో కూచునే దౌర్భాగ్యం లేదాయనకు.

చిన్నగా సన్నగా నవ్వుతూ ఏదో దీర్ఘంగా ఆలోచించే ఆయన ప్రసన్న వదనాన్ని చూచి గొప్ప గొప్ప న్యాయవాదులే ముగ్ధులై పోతూ ఉంటారు. అంతో ఇంతో పలుకుబడి కల రాజకీయ నాయకులు మనస్సులో ఇష్టం లేకున్నా అత్యంత మర్యాదగా అతనికి నమస్కారాలర్పిస్తూ ఉంటారు.

అతడే ఆఫీసుకు వెళ్ళినా క్షణాల మీద అతని పని పూర్తయిపోతూ ఉంటుంది. ఇపుడట్లా వెళ్ళే అవసరం కూడా లేదు. ఇటీవలే ఫోను కూడా పెట్టుకొన్నట్లు బుంగల గుంట టెలిఫోను గైడు సాక్ష్యమిస్తున్నది.

అన్నిటికంటే ఆశ్చర్యమేమంటే ఉన్నట్టుండి చక్కెర కరువువచ్చి బుంగలగుంటేకాదు దేశమంతా ఆఘోరిస్తుంటే, చేతకాకుండా అల్లల్లాడు

తుంటే, కాళాస్త్రి క్షణాలమీద వందా యాభై కిలోలు తెప్పించాడు. "ఇంత చక్కెరే.... బ్లాక్ మార్కెట్లోనా" అంటూ తన కళ్ళను తానే నమ్మలేకుండా కళ్ళునులుము కుంటున్న కంసల చెంగయ్యతో

"బ్లాక్ మార్కెట్టా. న్యాయంగానే... ఇదోచూడు పెండ్లి పత్రికలు" అంటూ మూడు పత్రికలు ముందుంచాడు.

ఒకటి....

స్వస్తిశ్రీ శోభకృతునామ సంవత్సరం.... సింహ లగ్నమున ..

నా కుమారుడు సకలపాణికి కల్లాపేట ఎల్లయ్య కుమార్తె చెంగమ్మకు మంగల చెరువు ఎల్లమ్మ గుడిలో పెండ్లి గాన అందరూ విచ్చేయ ప్రార్థన.

ఇట్లు,
కుళ్ళం ఎర్రయ్య.

ఇట్లా ముగ్గురి పేర్లతో మూడు పెండ్లి పత్రికలు, అన్నీ జమాజమా ప్రెస్సులో అచ్చయినవే.

బుంగల గుంట తాశీల్దారుగారు కాళాస్త్రి పంపిన ముగ్గురు మనుషులకూ తలో యాభై కిలోలు శాంక్షన్ చేశారు. అది ఆయన ధర్మం. ఈ దేశానికి పట్టిన కర్మం. కాళాస్త్రి హృదయంలో వున్న మర్మం.

" నాకో నాల్గు కిలోలు " అన్నాడు లొట్టలు వేస్తూ కంసల చెంగయ్య.

" ఊళ్ళో బ్లాక్ మార్కెట్లో కిలో మూడు రూపాయలు. నీకు రెండుం పావలా " అన్నాడు కాళాస్త్రి.

ఎంత మంచివాడు కాళాస్త్రి అనుకొన్నాడు కంపల చెంగయ్య.

నిజానికి కిలో రూపాయి పావలా. ఐనా కార్డుగానీ పర్మిటుగానీ వీటికి తగ్గ సిఫార్సుగానీ ఉండి తీరాలి. అది వీలుకానపుడు బ్లాకులో కిలోకు మూడు రూపాయలు తగలబెట్టాలి.

అలాంటప్పుడు కాళాస్త్రి కిలో రెండుం బావలాకిప్పిస్తుంటే ఎంత త్యాగం! ఎంత త్యాగం! ఎవరితరము! వర్ణించ నలవియా? వేయి శిరస్సుల శేషునికైనా!

సరిగ్గా ఇలాంటి పదాలతోనే కొన్ని రోజుల క్రిందట కాళాస్త్రి కూతురి పెళ్ళిలో పంచరత్నాలు చదివాడొక అభ్యుదయ రచయిత.

కవి వాక్కు వృథాకాదంటారు. ఎందుకంటే ఎలుంగొడ్డుపల్లె సిగరమాన్ల సుందరయ్యతో సంబంధం కుదుర్చుకోవడం సామాన్యమైన విషయం కాదు. సిగరమాన్ల సుందరయ్యకు మూడు బస్సు రూట్లున్నాయి. ప్రతినిత్యమూ ప్రతి ట్రిప్పుకూ ప్రతి బస్సులో వందా ఇరవై మూడు మందికి తక్కువలేకుండా ప్రయాణం చేస్తుంటారు. ఈ మూడు పుష్పక విమానాలతో ఎలుంగొడ్లపల్లె సిగరమాన్ల సుందరయ్య ఎంతటివాడైనాడంటే ఆప్రాంతంలోని అడివిపల్లెల పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంట్లలో ముప్పాతిక మందిని కొని సమితి ఎన్నికల్లో సరాసరి కుంభకోణానికి రవాణా చేసి పారేశాడు. సరిగ్గా కో ఆప్షన్ సభ్యుల ఎన్నికనాడు మూడు గంటలా ఐదు విమిషాలా ఇరవై ఐదు సెకండ్లకు టూరిస్టు బస్సు ఇరవై ఆరు మంది పంచాయతీ బోర్డు అధ్యక్షులతో డిప్టీకలెక్టర్ ఆఫీసు ముంగిట సోపానాలను స్పృశిస్తూ నిలిచింది.

ఆ దెబ్బతో సిగరమాన్ల సుందరయ్య మనుషులు మరో ఆరుమంది సభ్యులై ఎదుటి వాడికి చావు దెబ్బ తగిలి తానే ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికై నాడు.

బుంగలగుంట తాలూకా కేంద్రమైనా ఎలుంగొడ్ల పల్లెలోనే సమితి స్థితి యేర్పడి అక్కడ సుందరయ్య రాజ్యం ఎంతో అందంగా సాగుతున్నది అప్సరసల నృత్యాలతో.

అతని కుమారరత్నం అరవ సినిమాల్లో నాయకుడులాగ గర్జిస్తాడు. కూలీ నాలీ చేసుకొనే పేదా బిక్కీకి రత్నమంటే భయం అతనికే కాశాస్త్రి కుమార్తెను ఇవ్వడానికి నిశ్చయించుకొన్నారు. కట్నం కానుకా లేకుండా జరిగిన ఈ వివాహానికి బ్రహ్మాండమైన పొలిటికల్ బ్యాక్‌గ్రౌండ్ ఉందనీ వచ్చే ఎన్నికల్లో కాశాస్త్రి సుందరయ్యా ఏకమై సుందరయ్య కొడుకు రత్నాన్ని యం. యల్. ఏగా చేసిపారేస్తారనీ —, ప్రస్తుతం దేశంలో ఇలాంటి ఆలోచనలూ —, కార్యాచరణాలూ అసంఖ్యాకంగా జరుగుతున్నందున ఇందులో ఆశ్చర్యపడవలసిన విశేషమేమీ లేదని బుంగలగుంట స్థానిక పత్రిక టాంటాం ఒక పతాక శీర్షికను ప్రచురించినది.

ఆ పెండ్లికి హాజరైన అనేకమంది పెద్దల పేర్లను వరుసగా ప్రకటిస్తూ బుంగల గుంట తాలూకా మొత్తం ఆర్థికంగానూ, సాంఘికంగానూ రాజకీయంగానూ, విద్యా విషయంగానూ కాశాస్త్రి గుప్పిట్లోకి వచ్చేసిందని ఆ విలేఖరి స్పష్టంగా ఉద్ఘాటించాడు.

అందుకు తగ్గట్టుగానే కాశాస్త్రి ఓం ప్రథమంగా ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళ టీచర్లపై ట్రాన్స్‌ఫర్లనే వజ్రాయుధాన్ని ప్రయోగించాడు. ఈ క్రొత్త వ్యాపారంలో ఆయనకు అనుకొన్నంత మొత్తం అందకపోగా ఈ బడిపంతుళ్లు మూక ఉమ్మడి ప్రచారం మొదలు పెట్టారు.

ఇట్లా కలకాలం నుండి ఆర్జించిన కీర్తి ప్రతిష్ఠలు నశించి పోవడం తనకేమాత్రం ఇష్టంలేక కాశాస్త్రి తన దృష్టిని తీపి కల్లంగళ్ళ పైకి మరల్చి చల్ల కదలకుండా కూచున్నాడు.

వాటిపేరు తీసికల్లంగళ్లైనా అవి అసలు కల్లుపాకలకు ఎందులోనూ తీసిపోవు. ముద్రలు లేని ఈతచెట్ల శిఖల్లో తాటికాయల్లా ముంతలు వ్రేలాడుతుంటే ప్రొద్దు పొయ్యేలోగా ఆ వూటకంటే వేయి రెట్లు సయా పైసలు కన్పిస్తున్నాయి.

ఈ నాడు కాళాస్త్రిగారికి తీరికే లేదు. పాపం అర్జీలకోసంగానీ పిటీషన్ల కోసంగానీ జనాలతని దగ్గరికి వెళ్ళడమే మానేశారు. అతడూ అంతే. అవసరమైతే ఏ ఆఫీసర్నయినా ఇంటికి పిలిచి మాట్లాడుకొంటాడు. అంత ముఖ్యమైన పనైతే అధ్యక్షుడు సుందరయ్య అంచెలమీద వెళ్ళివస్తాడు.

మూడు పుష్పక విమానాలు తిరుగుతూ ఉన్నాయి.

నూరు నీరా అంగళ్ళు జరుగుతూ ఉన్నాయి.

కనుసన్నల్లో కావలసినంత సిబ్బంది ఉండగా కాళాస్త్రి సామాన్య జనం కంటికి దూరం కావడంలో ఆశ్చర్యం లేదు.

ఐనా జనాలు మాత్రం అతని దర్శనార్థం రోజూ బారులుదీరి నిలబడతారు. హైస్కూల్లో సీటు కావాలన్నా, ఆస్పత్రిలో చోటు కావాలన్నా అడవిలో ఆకు చీటీ కావాలన్నా సంతలో ఏలం పాట పాడాలన్నా, కాళాస్త్రి సిపార్సు ఉండక తప్పదు. అసలా మాటకు వస్తే కాళాస్త్రికి తెలియకుండా బుంగల గుంట ప్రాంతంలో చీమ చొరబడ్డానికైనా వీల్లేదు.

కాళాస్త్రి కఠినుడనీ — నిర్దయుడనీ — మహా కుట్రదారుడనీ, — తేనె పూసిన కత్తి అనీ, గోముఖ వ్యాఘ్రంవలె అటు ఉద్యోగులనూ, ఇటు ప్రభుత్వాన్నీ వంచించి, — ప్రజల్ని మోసగించి లక్షలాది పైకాన్ని ఆర్జిస్తున్నాడనీ గిట్టని వాళ్ళంటారు.

కానీ చిలకల పాళెంలో, — చింతకాయల పెంటలో, — ఎలుంగొడ్ల పల్లెలో ఎక్కడ విన్నా జనాలు ఏకగ్రీవంగా “ అతడు మొనగాడు. అతడా? పులిగదా.... అబ్బో కాళాశ్రీ ఎంత కరుణామయుడను కొన్నారు...

ఘటికుడు. ఘటికుడు. అతడే లేకుంటే ఈ బస్సులిట్లా నడుస్తాయా? ఈ రోడ్లిట్లా వేస్తారా? ఎక్కడంటే అక్కడ ఎప్పుడంటే అప్పుడు కావలసినన్ని సారా బుడ్లు దొరుకుతాయా? ఆ మాటకువస్తే ఈ కల్లంగళ్ళు కాదు కాదు నీరా అంగళ్ళు జరిగేవేనా? ” అని స్తుతిస్తూ ఉంటారు. సందేహం లేదు. వచ్చే ఎన్నికల్లో వద్దన్నా, కాళాశ్రీని పిలిచి పిలిచీ ఓట్లిస్తారు జనాలు. రత్నాన్ని నిలుపుతారని ఆ టాంటాం పత్రికేదో ఆవాకులూ చవాకులూ వ్రాసిందిగానీ అసలు కాళాశ్రీ స్వయంగా ఎన్నికల్లో నిలబడుతాడు అందుకే ఆయన డబ్బును అమితంగా ఆర్జించేస్తున్నారు.

ఎన్నికల్లో గెలవాలంటే నోటిమాటలా. మొదటి ఎన్నికల్లో పాతిక వేలైతే-, రెండోసారి యాభై వేలు. మూడోసారి లక్ష. మళ్ళీ నాలుగోసారి రెండు లక్షలు. ఇట్లా నోట్ల ఖరీదు ఓట్లు పెరిగిపోతుంటే కాళాశ్రీ పూరుకొంటే ఎట్లా?

ప్రజాసేవలో ఎన్నో తంటాలు పడితేగా ప్రజానాయకుడయ్యేది—, ఆ యోగమే కాళాశ్రీకి పడితే బుంగల గుంట సాక్షాత్తు బంగారు గుంటై పోదూ!

అదే నా ఆశయమంటాడు కాళాశ్రీ పొరబాటున ఏ రాజకీయ నాయకుడైనా కన్పిస్తే.

ఇంత గొప్పవాడైనా కాళాశ్రీ స్థానిక పత్రికా విలేఖరులకు మాత్రం ప్రత్యేకమైన మర్యాద ఇస్తాడు. కాఫీ సిగరెట్ల నుండి కార్లలో యాత్రల వరకూ వారికి మాత్రం స్పెషల్ మార్జిన్!

అందుకోసమేగా వారు కూడా “నిజంగా కరుణా మయుడు కాళాశ్రీ” అని అనడం. శంఖులో పోస్తే తీర్థమైనట్లు కవులు గాయకులే అలా అంటే ఇక సామాన్య జనాల దృష్టిలో అతడు సాక్షాత్తు ప్రజా సేవకుడే, కాదన గలవారెవరు?